

18. 11. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Současná právní úprava nepojmenovaných cenných papírů

Přijetím zákona č. [89/2012](#) Sb., nový občanský zákoník (dále jen „NOZ“), došlo k výslovnému zakotvení možnosti vydat inominátní cenné papíry. Jedná se o takové cenné papíry, které nejsou jako cenné papíry výslovně označeny zákonem. Proto bylo nutné stanovit alespoň základní náležitosti, které musí takový cenný papír splňovat.



Nepojmenované cenné papíry před přijetím NOZ

Před přijetím NOZ byla úprava cenných papírů obsažena v zákoně č. [591/1992](#) Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZCP“). Ten ve svém § 1 obsahoval výčet základních druhů cenných papírů. Novelizací z r. 2000[1] byl původní taxativní výčet nahrazen výčtem demonstrativním tak, že do seznamu jednotlivých druhů dodal zákonodárce slovo „zejména“. Bylo tedy dovozováno, že je možno vydat i druhy cenných papírů zákonem neuvedené.

K tomuto závěru se přiklonila i Česká národní banka („ČNB“) ve svém stanovisku z 10.9.2007.[2] Tento postoj zaujala především z důvodu, že se čím dál častěji setkávala se zahraničními nástroji, které jsou v zahraničí považovány za cenné papíry, avšak tuzemská právní úprava je nezná. Jako příklad uvedla ČNB investiční certifikáty či warranty. V souvislosti s vyřešením otázky možnosti vydávání nepojmenovaných cenných papírů však bylo nezbytné vypořádat se i otázkou, jaké takový cenný papír musí obsahovat náležitosti. ČNB vyvodila, že „náležitosti nepojmenovaného cenného papíru by jej měly vymezit dostatečně určitě a nezaměnitelně s jiným cenným papírem či jiným právním úkonem“. Zároveň by se při jejich emisi měly dodržet obecná pravidla, aplikovatelná na všechny cenné papíry.

Stanovisko ČNB bylo zajisté relevantní, nicméně konečné řešení této otázky by přinesla až případná judikatura tuzemských soudů. Tato do přijetí NOZ absentovala, neboť právě z důvodu neurčité právní úpravy nebylo vydávání inominátních cenných papírů v České republice příliš využíváno.

Inominátní cenné papíry v NOZ

NOZ přinesl novou definici cenného papíru. Podle § 514 se jedná o listinu, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že jej po jeho vydání nelze bez této listiny uplatnit ani převést.

Nevyjasněnou situaci ohledně vydávání nepojmenovaných cenných papírů se zákonodárce rozhodl postavit na jisto. Za tímto účelem přijal ustanovení § 515 NOZ, které výslovně umožňuje emisi zákonem neupravených druhů cenných papírů.

Toto ustanovení zároveň stanoví základní požadavky pro to, aby byl inominátní cenný papír platně emitován. Musí obsahovat údaje o tom, kdo je jeho emitentem, a základní práva, která jsou s příslušným cenným papírem spojena.

Emitentem cenného papíru, tedy osobou, která vydává cenný papír jeho prvnímu nabyvateli, může být jak fyzická, tak i právnická osoba. V listině musí být uveden údaj o emitentovi, a to z důvodu, aby jej bylo možno jednoznačně identifikovat. V tomto ohledu je zákonná formulace poněkud vágní, neboť „údaj o emitentovi“ jak stanoví NOZ, tedy pouhé uvedení jména emitenta, by mohlo způsobit nebezpečí záměny s jiným subjektem.

Listina musí zároveň obsahovat právo, které je s příslušným cenným papírem spojeno. Gramatickým výkladem ustanovení pak lze vyvodit i závěr, že do nepojmenovaného cenného papíru nelze vtělit povinnost, nýbrž jen právo a toto právo musí být subjektivního charakteru. Pokud se emitent rozhodne toto právo výslovně v listině neuvádět, může odkázat na jím vydané emisní podmínky, které budou obsahovat podrobnější úpravu vydání těchto cenných papírů včetně práv s nimi spojených. Emisní podmínky dále musí vymezit práva a povinnosti jak vlastníka, tak i emitenta, a musí být k dispozici, aby se s jejich zněním mohly oprávněné osoby seznámit.[3]

Výslovně neuvedenou náležitostí v zákoně je požadavek, aby z listiny bylo patrné, že se jedná o cenný papír.[4] Není potřeba listinu vždy výslovně označit za cenný papír. I jiné názvy typu certifikát nebo bond umožní jejich držitelům rozeznat, že se jedná o cenný papír.

Kritika nové právní úpravy

Nová úprava cenných papírů má však i své nedostatky. Objevují se názory, že vydáním nepojmenovaného cenného papíru je vlastně emitentům umožněno obcházet kogentní ustanovení právních předpisů, vztahujících se k jednotlivým druhům cenných papírů.[5] Jako příklad lze uvést situaci, kdy bude emitent chtít vydat určitý druh cenného papíru, při jeho emisi však opomene některou z jeho zákonem stanovených náležitostí. Bude pak tato listina považována za neplatně vydaný pojmenovaný cenný papír či platně vydaný nepojmenovaný cenný papír? Nebo opačná situace – jako nepojmenovaný cenný papír je záměrně vydán některý z druhů výslovně zákonem upravený. Vnést světlo do této problematiky bude muset až následná rozhodovací praxe českých soudů.

Shrnutí

Výslovné zakotvení možnosti vydávat inominátní cenné papíry lze jistě hodnotit pozitivně. Předchozí právní úprava se jevila jako nedostatečná, což vedlo k tomu, že tento nástroj nebyl v českém právním prostředí příliš využíván. Liberální právní úprava, obsažená v NOZ, která stanoví pouze minimální požadavky na obsahové náležitosti těchto cenných papírů, nechává spoustu prostoru pro kreativitu emitentů, kteří mohou s cenným papírem spojit libovolná práva. Je zřejmé, že úprava cílí zejména na zahraniční investiční nástroje, které české právo nezná[6], nevylučuje však ani jejich použití např. pro interní potřeby obchodních korporací, které jejich prostřednictvím mohou jejich držitelů umožnit požívání nadstandardních výhod, např. slev v podnikových prodejnách a jiných forem benefitů. Bude tedy věcí judikatury, aby stanovila mantinely tomu, která práva lze s cennými papíry spojit a která již nikoliv.



JUDr. Martin Kartner,
partner

Mgr. Andrea Hromadová,
advokátní koncipient

[CHSH Kališ & Partners s.r.o., advokátní kancelář](#)

Týn 639/1
110 00 Praha 1 - Staré Město

Tel.: +420 221 111 711

Fax: +420 221 111 725

e-mail: office@chsh.cz

[1] Zákonem č. [362/2000](#) Sb.

[2] Dostupné na www k dispozici >>> [zde](#).

[3] RADAN, Marek. Cenné papíry v novém občanském zákoníku: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2013, s. 7, 431 s. Beckovy komentáře.

[4] Důvodová zpráva k § 515 NOZ.

[5] PILKOVÁ, Jarmila. Právní úprava cenných papírů v návrhu nového občanského zákoníku. Obchodněprávní revue, 2011, s. 239.

[6] Již zmíněné bondy či např. bills, debentures, nebo investiční certifikáty.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)

- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)